

GUJARAT BILL NO. 27 OF 2026.

GUJARAT EASE OF DOING BUSINESS BILL, 2026.

A BILL

further to amend certain enactments to enhance trust-based governance for ease of living and doing business.

સન ૨૦૨૬નું ગુજરાત વિધેયક ક્રમાંક. ૨૭.

ગુજરાત ઇઝ ઓફ ડુઇંગ બિઝનેસ વિધેયક, ૨૦૨૬.

ઇઝ ઓફ લિવિંગ એન્ડ ડુઇંગ બિઝનેસ (જીવન જીવવાની અને વેપાર-ધંધા કરવાની સરળતા) માટે વિશ્વાસ આધારિત શાસન વધુ સુદૃઢ કરવા માટે અમુક અધિનિયમનોમાં સુધારા કરવા બાબત વિધેયક.

આથી, ભારતના ગણરાજ્યના સિત્યોતેરમા વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કરવામાં આવે છે:-

૧. (૧) આ અધિનિયમ ગુજરાત ઇઝ ઓફ ડુઇંગ બિઝનેસ અધિનિયમ, ૨૦૨૬ કહેવાશે. ટૂંકી સંજ્ઞા અને
(૨) તે, રાજ્ય સરકાર, રાજપત્રમાં જાહેરનામાથી નક્કી કરે તેવી તારીખે અમલમાં આવશે. આરંભ.
૨. અનુસૂચિની કોલમ (૪)માં જણાવેલા અધિનિયમનો, આથી, તેની કોલમ (૫)માં અમુક
જણાવેલા પ્રમાણમાં અને તેવી રીતે સુધારવામાં આવે છે. અધિનિયમનો નો સુધારો.
૩. (૧) આ અધિનિયમથી સુધારેલા અથવા રદ કરેલા કોઇપણ અધિનિયમનથી,- અપવાદ.
(ક) જે અધિનિયમનમાં સુધારેલો અથવા રદ કરેલો અધિનિયમન લાગુ કરવામાં આવ્યો હોય, તેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા તેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા બીજા કોઇપણ અધિનિયમનને; અથવા

- (ખ) અગાઉ કરેલા અથવા થયેલા કોઈ કાર્યની માન્યતા, અમાન્યતા, અસર અથવા તેના પરિણામોને અથવા તેના સંબંધમાં અગાઉ સંપાદિત, ઘોરેલ અથવા સ્વીકારેલ, કોઈ હક, માલિકીહક, દાયિત્વ અથવા જવાબદારીને અથવા કોઈ ઉપાય અથવા કાર્યવાહીને અથવા કોઈ દેવા (ઋણ), દંડ (પેનલ્ટી), દાયિત્વ, જવાબદારી, દાવા અથવા માંગની અથવા તેમાંથી મેળવેલ કોઈ રાહત (દાદ) અથવા મુક્તિને અથવા અગાઉ મંજૂર કરેલ કોઈ ક્ષતિપૂર્તિને અથવા ભૂતકાળના કોઈ કાર્ય અથવા કૃત્યની સાબિતીને; અથવા
- (ગ) કાયદાના કોઈપણ સિદ્ધાંત અથવા નિયમને અથવા સ્થાપિત હક્કમતને, પ્લીડિંગ, પ્રેક્ટિસ અથવા કાર્યરીતિના સ્વરૂપ અથવા ક્રમને અથવા વિદ્યમાન રિવાજ, પ્રથા, વિશેષાધિકાર, નિયંત્રણ, મુક્તિ, હોદ્દા અથવા નિમણૂકને, અનુક્રમે, આથી, સુધારેલા અથવા રદ કરાયેલા કોઈપણ અધિનિયમનથી, તે (અધિનિયમન)માં અથવા તેમાંથી કોઈપણ રીતે બહાલી અથવા માન્યતા આપવામાં આવી હોય અથવા તે મેળવેલા હોય તેમ છતાં, તેને,

-અસર થશે નહિ.

- (ર) આ અધિનિયમથી સુધારેલા અથવા રદ કરેલા કોઈપણ અધિનિયમનથી, હાલમાં વિદ્યમાન ન હોય અથવા અમલમાં ન હોય તેવા કોઈ પણ હક્કમત, હોદ્દો, રિવાજ, જવાબદારી, હક, માલિકીહક, વિશેષાધિકાર, નિયંત્રણ, મુક્તિ, પ્રથા, પ્રેક્ટિસ, કાર્યરીતિ અથવા અન્ય બાબત અથવા કાર્યને, પુનઃઅમલી અથવા પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવશે નહિ.

અનુસૂચિ
(જુઓ કલમ ૨)

અનુ-ક્રમાંક	વર્ષ	ક્રમાંક	ટૂંકી સંજ્ઞા	સુધારા
(૧)	(૨)	(૩)	(૪)	(૫)
૧	૧૯૬૮	ગુજરાતનો ૧૦મો	ગુજરાત મેડીકલ કાઉન્સિલ અધિનિયમ, ૧૯૬૭.	(ક) કલમ ૧૬માં, પેટા-કલમ (૩)માં, પ્રથમ પરંતુક પછી, નીચેનો પરંતુક ઉમેરવો:- “વધુમાં, બીજા કોઇપણ રાજ્યમાં રજિસ્ટર થયેલા વૈધકીય વ્યવસાયી (મેડિકલ પ્રેક્ટિશનર)નું નામ, વધારાની પૂર્વ-મંજૂરી વગર અથવા કોઇ ફીની ચુકવણી કર્યા વગર, તે મતલબનો સ્વ-એકરાર રજૂ કર્યેથી, રજિસ્ટરમાં દાખલ કરી શકાશે.”.
૨	૨૦૧૩	ગુજરાતનો ૧૧મો	ગુજરાત અગ્નિનિવારણ અને જીવન સુરક્ષા ઉપાય વિષયક અધિનિયમ, ૨૦૧૩.	(ક) કલમ ૨-માં, પેટા-કલમ (૧)માં,- (૧) ખંડ (ડ)માં, “અથવા તત્સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઇ કાયદા અથવા ભારતના રાષ્ટ્રીય ઇમારત અધિનિયમની જોગવાઈઓથી” એ શબ્દો ને બદલે, “અથવા તત્સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઇ કાયદાની જોગવાઈઓથી” એ શબ્દો મૂકવા; (૨) ખંડ (બ) કમી કરવો. (ખ) કલમ ૧૮માં, પેટા-કલમ (૧)માં, “અથવા તે હેઠળ કરેલાં બાંધકામને લગતા પેટા-કાયદા અથવા ભારતના રાષ્ટ્રીય બાંધકામ અધિનિયમની જોગવાઈઓને બાધ આવ્યા સિવાય” એ શબ્દોને બદલે, “અથવા તે હેઠળ કરેલાં બાંધકામને લગતા પેટા-કાયદાની જોગવાઈઓને બાધ આવ્યા સિવાય” એ શબ્દો મૂકવા.
૩	૨૦૧૩	ગુજરાતનો ૧૬મો	ગુજરાત (જાહેર સેવાઓ અંગેનો નાગરિકોનો અધિકાર) અધિનિયમ,	(ક) કલમ ૮માં, પેટા-કલમ (૨)ને બદલે, નીચેની પેટા-કલમ મૂકવી:- “(૨) ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીએ એ બાબત સુનિશ્ચિત કરવી જોઇશે કે જે રીતે ફરિયાદનું નિવારણ કરવામાં આવ્યું હોય તે રીત અંગે

			૨૦૧૩.	ફરિયાદીને ઇલેક્ટ્રોનિક માધ્યમથી અથવા ટેક્સ્ટ મેસેજ મારફત અથવા સંદેશાવ્યવહારના અન્ય કોઇપણ માધ્યમથી લેખિતમાં જાણ કરવામાં આવી છે.”. (ખ) કલમ ૧૦માં, પેટા-કલમ (૨)ને બદલે નીચેની પેટા-કલમ મૂકવી:- “(૨) (ક) ફરિયાદ નિવારણ અધિકારી, ઠરાવેલી સમયમર્યાદાની અંદર કોઇ નિર્ણય ન આપે, ત્યારે કોઇ વ્યક્તિ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદ, આપમેળે અપીલ તરીકે મુકરર સત્તાધિકારીને રજૂ થયેલી ગણાશે; (ખ) સંબંધિત ફરિયાદ નિવારણ અધિકારીના નિર્ણયથી નારાજ થયેલી કોઇપણ વ્યક્તિ, એવા નિર્ણયની જાણ થયાના ત્રીસ દિવસની અંદર, મુકરર સત્તાધિકારીને અપીલ કરી શકશે: પરંતુ મુકરર સત્તાધિકારીને એવી ખાતરી થાય કે ફરિયાદી પૂરતા કારણસર સમયસર અપીલ દાખલ કરી શક્યો ન હતો, તો તે, ત્રીસ દિવસ પૂરા થયા પછી દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ સ્વીકારી શકશે.”. (ગ) કલમ ૧૧માં, પેટા-કલમ (૧)ને બદલે, નીચેની પેટા-કલમ મૂકવી:- “(૧) (ક) મુકરર સત્તાધિકારી, ઠરાવેલી સમયમર્યાદાની અંદર કોઇ નિર્ણય ન આપે, ત્યારે કોઇ વ્યક્તિ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદ, આપમેળે અપીલ તરીકે રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને રજૂ થયેલી ગણાશે; (ખ) મુકરર સત્તાધિકારીના નિર્ણયથી નારાજ થયેલી કોઇપણ વ્યક્તિ, એવા નિર્ણયની જાણ
--	--	--	-------	---

				થયાના ત્રીસ દિવસની અંદર, રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને અપીલ કરી શકશે: પરંતુ રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને એવી ખાતરી થાય કે ફરિયાદી પૂરતા કારણસર સમયસર અપીલ દાખલ કરી શક્યો ન હતો, તો તે, ત્રીસ દિવસ પૂરા થયા પછી પણ અપીલ સ્વીકારી શકશે.”.
૪	૨૦૧૯	ગુજરાતનો ૪થો.	ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૯.	(ક) કલમ ૬માં, પેટા-કલમો (૧) અને (૨)ને બદલે, અનુક્રમે નીચેની પેટા-કલમો મૂકવી:- “(૧) ઇઝ ઓફ ડુઇંગ બિઝનેસ અધિનિયમ, ૨૦૨૬ (સન ૨૦૨૬ના ગુજરાતના)ના આરંભની તારીખ અથવા કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા તેના કામકાજ (વેપાર-ધંધા)નો આરંભ કરે તે તારીખ, એ બન્નેમાંથી જે મોડું હોય તે તારીખથી સાઠ દિવસની મુદતની અંદર, દરેક દુકાન અને સંસ્થાના માલિકે, ઠરાવવામાં આવે તેટલી ફી સાથે અને તેવો સ્વ-એકરાર તથા સ્વ-પ્રમાણિત દસ્તાવેજો જોડીને, તેવા નમૂનામાં અને તેવી રીતે રજિસ્ટ્રેશન માટે અરજી રજૂ કરવી જોઈશે: પરંતુ અહીં ઉપર જણાવેલી કોઈપણ બાબત, ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા અધિનિયમ, ૧૯૪૮ (સન ૧૯૪૮ના મુંબઈના ૭૯મા) હેઠળ અગાઉથી માન્ય રજિસ્ટ્રેશન ધરાવતી દુકાન અને સંસ્થાને, તેના રજિસ્ટ્રેશનની મુદત પૂરી થાય નહિ ત્યાં સુધી લાગુ પડશે નહિ. (૨) દસ્તાવેજો અને ફી સાથેની અરજી મળ્યેથી, ઠરાવવામાં આવે તેવી રીતે, સંસ્થાઓના રજિસ્ટરમાં, દુકાન અથવા સંસ્થાની નોંધ કરવી જોઈશે અને ઠરાવેલા નમૂનામાં, ઠરાવેલી સમયમર્યાદાની અંદર, માલિકને રજિસ્ટ્રેશન

				પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવું જોઈશે. ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા માંગવામાં આવે, ત્યારે રજિસ્ટ્રેશન પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું જોઈશે.”. (ખ) કલમ ૯ ને બદલે, નીચેની કલમ મૂકવી:- વિગતોમાંના ફેરફારની નોટિસ. “૯. કલમ ૬ હેઠળ રજૂ કરેલી અરજીમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી વિગતો પૈકીની કોઈપણ વિગતમાં થયેલા કોઈ ફેરફારની, તેવો ફેરફાર થયા પછી, ઠરાવવામાં આવે તેટલી મુદતની અંદર, ઠરાવવામાં આવે તેવા નમૂનામાં અને તેવી રીતે તેની જાણ કરવાની દરેક માલિકની ફરજ રહેશે. આવી નોટિસ અને અરજદારના સ્વ-એકરાર સાથે ઠરાવેલી ફી તથા ઠરાવવામાં આવે તેવા સ્વ-પ્રમાણિત દતાવેજો મળ્યેથી, તેવી નોટિસ અનુસાર સંસ્થાઓના રજિસ્ટરમાં ફેરફાર કરવો જોઈશે અને નવું રજિસ્ટ્રેશન પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવું જોઈશે.”. (ગ) કલમ ૨૮-માં, પરંતુકમાં, “ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા” એ શબ્દો કમી કરવા. (ઘ) કલમ ૩૫-માં, પેટા-કલમ (૧)ને બદલે, નીચેની પેટા-કલમ મૂકવી:- “(૧) કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા અઠવાડિયાના કોઈપણ દિવસે ૨૪ (ચોવીસ) કલાક ખુલ્લી રાખી શકાશે: પરંતુ કામદારને, આ અધિનિયમની કલમો ૧૨, ૧૪, ૧૬ અને ૧૮ની જોગવાઈઓ અનુસાર કામ
--	--	--	--	--

				કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈશે.”.
૫	૨૦૧૯	ગુજરાતનો રકમો	ગુજરાત સૂક્ષ્મ (MICRO), લઘુ તથા મધ્યમ ઉદ્યોગ સાહસો (સ્થાપના અને કામગીરી સરળ બનાવવા બાબત) અધિનિયમ, ૨૦૧૯.	(ક) કલમ ૯માં, પેટા-કલમ (૨)માં, ખંડ (ઝ) પછી, નીચેના ખંડો દાખલ કરવા:- “(ટ) ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ (સન ૧૯૬૨-નો ગુજરાતનો ૧૦મો); (ઠ) ગુજરાત વિદ્યુત શુલ્ક અધિનિયમ, ૧૯૫૮ (સન ૧૯૫૮નો મુંબઈનો ૪૦મો); (ડ) ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ (સન ૧૯૬૨-નો ગુજરાતનો ૨૩મો); (ઢ) ગુજરાત સિંચાઈ અને પાણી નિકાલ વ્યવસ્થા અધિનિયમ, ૨૦૧૩ (સન ૨૦૧૩નો ગુજરાતનો ૬૭મો); (ત) ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૯ (સન ૨૦૧૯નો ગુજરાતનો ૪૭મો); (થ) ગુજરાત ખાસ મૂડીરોકાણ પ્રદેશ અધિનિયમ, ૨૦૦૯ (સન ૨૦૦૯નો ગુજરાતનો ૨-જો); (દ) ગુજરાત રાજ્ય વ્યવસાય, વ્યાપાર, ધંધા અને રોજગાર વેરા અધિનિયમ, ૧૯૭૬ (સન ૧૯૭૬નો રાષ્ટ્રપતિ અધિનિયમ ક્રમાંક. ૧૧).”.

ઉદ્દેશો અને કારણો

નિયમનકારી વાતાવરણ, આર્થિક પ્રવૃત્તિઓને સરળ બનાવવા, રોકાણને પ્રોત્સાહન આપવા અને જાહેર સેવાઓના કાર્યક્ષમ વિતરણને સુનિશ્ચિત કરવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. આર્થિક પરિસ્થિતિઓ, ટેકનિકલ પ્રગતિ અને સતત વિકાસ પામતા વ્યવસાયની જરૂરિયાતના બદલાવ સાથે, વિદ્યમાન નિયમનકારી માળખામાં સમયાંતરે સમીક્ષા અને આધુનિકીકરણ કરવું જરૂરી છે. વધુ પડતા અથવા જૂના (કાયદાઓ)નું અનુપાલન, કાર્યરીતિવિષયક જરૂરીયાતો અને નિયમનકારી પ્રક્રિયાઓ, નાગરીકો અને વ્યવસાય માટે ટાળી શકાય તેવા બોજાનું સર્જન કરી શકે છે. તેથી, વિદ્યમાન નિયમનકારી માળખાને સરળ અને તર્ક-સંગત બનાવવાની અને પારદર્શિતા, કાર્યક્ષમતા, અનુમાન અને અનુપાલનની સરળતાને પ્રોત્સાહન આપે તેવા પગલાઓની શરૂઆત કરવાની જરૂર છે. જેનાથી, રાજ્યમાં વેપાર-ધંધા કરવામાં સરળતા અને જીવન જીવવામાં સરળતા માટે વાતાવરણને એકંદરે સશક્ત કરી શકાય.

સન ૨૦૨૦થી, ૨૦ થી વધુ રાજ્યના વિભાગોમાં, ૨૯૦૦થી વધુ અનુપાલનની જરૂરીયાતોને તર્ક-સંગત બનાવવામાં, સરળ બનાવવામાં અથવા ઘટાડવામાં આવી છે. તથા ગુજરાત-એ, અનુપાલનની જરૂરિયાતનો ઘટાડો અને વિનિયમન મુક્તિ તબક્કો-૧, ૨૦૨૫ હેઠળ “સર્વશ્રેષ્ઠ કામગીરી કરનાર રાજ્ય”માં ૪થો ક્રમાંક મેળવ્યો અને તબક્કા ૨ હેઠળ, ભારત સરકારે, વધુ નિયમનકારી સુધારાઓની જરૂર હોય તેવા ૨૩ અગ્રતાપ્રાપ્ત વિસ્તારો અને ૫ વૈકલ્પિક અગ્રતાપ્રાપ્ત વિસ્તારો સહિત, ૨૮ અગ્રતાપ્રાપ્ત વિસ્તારો નિર્ધારિત કરેલ છે, જેમાંથી કેટલાક વિસ્તારોના સંબંધમાં વિવિધ રાજ્ય અધિનિયમોમાં સુધારા કરવાની જરૂર જણાઈ છે.

ઉપર્યુક્ત બાબતને લક્ષમાં લઈને, અનુપાલનની જરૂરિયાતનો ઘટાડો અને વિનિયમન મુક્તિ તબક્કા - ૨- હેઠળ દર્શાવેલા સુધારાઓને અમલમાં મૂકવા માટે, ગુજરાત મેડિકલ કાઉન્સિલ અધિનિયમ, ૧૯૬૭, ગુજરાત અગ્નિ નિવારણ અને જીવન સુરક્ષા ઉપાય વિષયક અધિનિયમ, ૨૦૧૩, ગુજરાત (જાહેર સેવાઓ અંગેનો નાગરિકોનો અધિકાર) અધિનિયમ, ૨૦૧૩, ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૯, ગુજરાત સૂક્ષ્મ (Micro), લઘુ તથા મધ્યમ ઉદ્યોગસાહસો (સ્થાપન અને કામગીરી સરળ બનાવવા બાબત) અધિનિયમ, ૨૦૧૯-ની કેટલીક જોગવાઈઓ સુધારવી જરૂરી જણાઈ છે.

ઉપર્યુક્ત તમામ કાયદાઓમાં સૂચિત સુધારાનો વિષય આ સુધારાઓના સમયસર અમલીકરણને સરળ બનાવવા અને અલગ-અલગ કાયદાઓ માટે બહુવિધ સુધારા વિધેયકોને

ટાળવા માટે ઇઝ ઓફ ડુઇંગ બિઝનેસ (વેપાર-ધંધા કરવાની સરળતા)ના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે, તેથી જરૂરી સુધારાઓને એક જ વ્યાપક કાયદા ગુજરાત ઇઝ ઓફ ડુઇંગ બિઝનેસ વિધેયક, ૨૦૨૬માં એકીકૃત કરવાનું ઇષ્ટ જણાયું છે. તેનાથી નાગરિકો અને વ્યવસાય પરનો બોજ ઘટાડવા ધાર્યું છે. સૂચિત કાયદાનો હેતુ બિનજરૂરી અનુપાલન ઘટાડી પારદર્શક, અનુમાનિત અને કાર્યક્ષમ શાસનને પ્રોત્સાહન આપીને નિયમનકારી માળખાને સરળ અને સુવ્યવસ્થિત કરવાનો છે.

આ વિધેયકથી, ઉપર્યુક્ત ઉદ્દેશો સિદ્ધ કરવા માટે સદરહુ અધિનિયમો સુધારવા ધાર્યું છે.

ડૉ. જયરામભાઈ ગામીત,

ધારાકીય સત્તા સોંપવાની યાદી

આ વિધેયકથી, નીચેના બાબતોના સંબંધમાં, ધારાકીય સત્તાની સોંપણી માટે જોગવાઈ કરી છે:-

કલમ ૧.- આ કલમની પેટા-કલમ (૨)થી, રાજ્ય સરકારને, રાજપત્રમાં જાહેરનામાથી, અધિનિયમ જે તારીખે અમલમાં આવશે તે તારીખ નક્કી કરવાની સત્તા મળે છે.

કલમ ૨. - (૧) આ કલમ હેઠળ જણાવેલી અનુસૂચિના અનુક્રમાંક ૪ પરની નોંધના પરિચ્છેદ (ક)થી બદલવા ધારેલી, ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૮ની કલમ ૬ની પેટા-કલમ (૧)થી, રાજ્ય સરકારને, ઇઝ ઓફ ડુઇંગ બિઝનેસ અધિનિયમ, ૨૦૨૬-ના આરંભની તારીખથી અથવા કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા તેના કામકાજ (વેપાર-ધંધા)નો આરંભ કરે તે તારીખથી સાઠ દિવસની મુદતની અંદર, એ બન્નેમાંથી જે મોડું હોય તે તારીખ સુધીમાં, દરેક દુકાન અને સંસ્થાના માલિકે રજિસ્ટ્રેશન માટે રજૂ કરવાના થતા નમૂના અને રીત નિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે; તેનાથી, રાજ્ય સરકારને ચૂકવવાની થતી ફી અને અરજી સાથે રજૂ કરવાના થતાં સ્વ-એકરાર અને સ્વ-પ્રમાણિત નકલો પણ નિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે;

(૨) આ કલમ હેઠળ જણાવેલી અનુસૂચિની અનુક્રમાંક ૪ પરની નોંધના પરિચ્છેદ (ક)થી બદલવા ધારેલી, ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૯ની કલમ ૬ની પેટા-કલમ (૨)થી, રાજ્ય સરકારને, જે રીતે સંસ્થાઓના રજિસ્ટરમાં દુકાન અથવા સંસ્થાની નોંધ કરવી જોઈશે તે રીત, નિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે; તેનાથી, રાજ્ય સરકારને, જે નમૂનામાં અને જેટલી સમયમર્યાદાની અંદર રજિસ્ટ્રેશન પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવું જોઈશે, તે નમૂનો અને સમયમર્યાદા પણ નિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

(૩) આ કલમ હેઠળ જણાવેલી અનુસૂચિની અનુક્રમાંક ૪ પરની નોંધના પરિચ્છેદ (ખ)થી બદલવા ધારેલી, ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૯ની કલમ ૯થી, રાજ્ય સરકારને, જેની માલિકે જાણ કરવી જોઈશે તેવી કલમ ૬ હેઠળ રજૂ કરેલી અરજીમાંની નિર્દિષ્ટ વિગતો પૈકીની કોઈપણ વિગતમાં થયેલા કોઈ ફેરફારની જાણ, જે નમૂનામાં અને જે રીતે અને જેટલી સમયમર્યાદાની અંદર કરવી જોઈશે તે નમૂનો, તે રીત અને તે સમયમર્યાદા, નિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે; તેનાથી, રાજ્ય સરકારને, સંસ્થાઓના રજિસ્ટરમાં ફેરફાર કરવા માટેની અરજી સાથે ચૂકવવાની થતી ફી અને સ્વ-એકરાર અને સ્વ-પ્રમાણિત નકલો પણ નિયમોથી ઠરાવવાની સત્તા મળે છે.

ઉપર્યુક્ત ધારાકીય સત્તાની સોંપણી આવશ્યક અને સામાન્ય પ્રકારની છે.

તારીખ: ૩જી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૬.

ડૉ. જયરામભાઈ ગામીત.

પુરવણી

ગુજરાત મેડીકલ કાઉન્સિલ અધિનિયમ, ૧૯૬૭
(સન ૧૯૬૮ના ગુજરાતના ૧૦મા)માંથી ઉતારા.

૧૬. (૧) અને (૨) XXX XXX XXX

રજિસ્ટર
તૈયાર
કરવા
બાબત.

સન ૧૯૫૬નો
૧૦૨-મો.

(૩) આ અધિનિયમની અનુસૂચિમાં અથવા ભારતના મેડિકલ કાઉન્સિલ અધિનિયમ, ૧૯૫૬ની પહેલી, બીજી અથવા ત્રીજી અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી લાયકાત ધરાવતી કોઇપણ વ્યક્તિ, ભારતના મેડિકલ કાઉન્સિલ અધિનિયમ, ૧૯૫૬ મુજબ અથવા તે રૂએ ઠરાવેલી કોઇપણ શરતોને અધીન રહીને, કોઇપણ સમયે, ઠરાવેલા નમૂનામાં રજિસ્ટ્રારને અરજી કર્યેથી અને ઠરાવેલી ફી ભર્યેથી અને તેની પદવી, ડિપ્લોમાં, લાઇસન્સ અથવા પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યેથી, રજિસ્ટરમાં પોતાનું નામ દાખલ કરાવવા હકદાર થશે :

પરંતુ પોતાની પદવી, ડિપ્લોમાં, લાઇસન્સ અથવા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરી શક્યો ન હોય તેવો અરજદાર, પોતે એવી પદવી, ડિપ્લોમાં, લાઇસન્સ અથવા પ્રમાણપત્ર ધરાવતો હોવા છતાં પોતાની અરજી સાથે પૂરતાં કારણને લીધે તેના પદવી, ડિપ્લોમાં, લાઇસન્સ અથવા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરી શક્યો નથી, એવી પ્રમુખને ખાતરી આપે, તો તેનું નામ રજિસ્ટરમાં દાખલ કરી શકાશે.

(૪) થી (૭) XXX XXX XXX

પુરવણી

ગુજરાત અગ્નિનિવારણ અને જીવન સુરક્ષા ઉપાય વિષયક અધિનિયમ, ૨૦૧૩
(સન ૨૦૧૩ના ગુજરાતના ૧૧મા)માંથી ઉતારા.

૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય, તો,-

વ્યાખ્યા.

(૬) થી (૮) XXX XXX XXX

(૬) “અગ્નિનિવારણ અને જીવન સુરક્ષા ઉપાય (પગલાં)” એટલે આગ લાગવાના કિસ્સામાં, અગ્નિનિવારણ, જીવન સુરક્ષા અને આગને કાબૂમાં રાખવા, આગ નિયંત્રણ અને આગ

હોલવવાના સંબંધમાં અને જીવન અને મિલકતની સલામતી સુનિશ્ચિત કરવા માટે, જીડીસીઆર (GDCR) અનુસાર જરૂરી હોય તેવા અથવા તત્સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઇ કાયદા અથવા ભારતના રાષ્ટ્રીય ઇમારત અધિનિયમની જોગવાઈઓથી અથવા તે હેઠળ ફરમાવવામાં આવ્યા હોય તેવા ઉપાય (પગલાં);

(ઢ) થી (ફ) XXX XXX XXX

(બ) “ભારતનો રાષ્ટ્રીય ઇમારત અધિનિયમ” એટલે ભારતીય ધોરણો (ઇન્ડિયન) સ્ટાન્ડર્ડ્સ)ના બ્યુરો દ્વારા વખતોવખત પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલા ઇમારતો, સ્થળો, જગ્યાઓ, વર્કશોપ, વેરહાઉસ અને ઉદ્યોગોમાં અમલ મૂકવા જોઇએ તેવા અગ્નિનિવારણ અને જીવન સલામતી માટેનાં પગલાં જેમાં સમાવિષ્ટ કરવામાં આવેલા હોય તેવું પુસ્તક અથવા પુસ્તકો;

(ભ) થી (વગ) XXX XXX XXX

(ર) XXX XXX XXX

૧૮. (૧) તત્સમયે અમલમાં હોય તેવા રાજ્યમાં, અગ્નિનિવારણ અને જીવન સુરક્ષા માટેનાં પગલાંને લગતાં બીજા કોઇ કાયદા અથવા નિયમો, સામાન્ય વિકાસ નિયંત્રણ વિનિયમો અથવા તે હેઠળ કરેલાં બાંધકામને લગતા પેટા-કાયદા અથવા ભારતના રાષ્ટ્રીય બાંધકામ અધિનિયમની જોગવાઈઓને બાધ આવ્યા સિવાય, આવાસન મંડળીએ અથવા માલિકે અથવા જ્યાં માલિક શોધી શકાય તેમ ન હોય ત્યાં મકાન વિનિયમોમાં વર્ગીકૃત કર્યા પ્રમાણેના, અથવા તેના કોઇપણ ભાગને લગતા વ્યક્તિગતપણે અથવા સંયુક્તપણે જવાબદાર હોય તેવા ભોગવટો કરનારે, તેમાં અગ્નિનિવારણ અને જીવન સુરક્ષા વિષયક ઉપાયોને લગતી જોગવાઈ કરવી જોઇશે :

પરંતુ માલિકે અથવા યથાપ્રસંગ, ભોગવટો કરનારે,-

(૧) વિનિયમોથી ઠરાવવામાં આવે તેવી ન્યૂનતમ અગ્નિશમન અને જીવન સુરક્ષા માટે સ્થાપન કરવામાં આવે તેવા ઉપકરણોની જોગવાઈ કરવી જોઇશે;

(ર) વિનિયમોમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી રીતે અને તેમાં કરેલાં વિશિષ્ટ વિગત વર્ણનોને આધારે, અગ્નિનિવારણ અને જીવન સુરક્ષા વિષયક ઉપાયોને તમામ સમયે ચાલુ સ્થિતિમાં જાળવવાં જોઇશે.

(ર) XXX XXX XXX

પુરવણી

ગુજરાત (જાહેર સેવાઓ અંગેનો નાગરિકોનો અધિકાર) અધિનિયમ, ૨૦૧૩
(સન ૨૦૧૩ના ગુજરાતના ૧૬મા)માંથી ઉતારા.

૮.	(૧)	XXX	XXX	XXX	ફરિયાદ- નિવારણ અધિકારીએ લેવાનાં પગલાં બાબત.
	(૨)	ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીએ તે બાબત સુનિશ્ચિત કરવી જોઈશે કે જે રીતે ફરિયાદનું નિવારણ કરવામાં આવ્યું હોય તે રીત અંગે ફરિયાદીને લેખિતમાં જાણ કરવામાં આવેલ છે.			
૧૦.	(૧)	XXX	XXX	XXX	અપીલ.
	(૨)	સંબંધિત ફરિયાદ નિવારણ અધિકારીના નિર્ણયથી નારાજ થયેલી કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા તેના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદના સંબંધમાં, જે રીતે તેની ફરિયાદનું નિવારણ કરવામાં આવેલ હોય તે રીત અંગે જેને લેખિતમાં જાણ કરવામાં ન આવી હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિ, એવી મુદત પૂરી થયાના અથવા એવા નિર્ણય અંગે તેને જાણ થયાના ત્રીસ દિવસની અંદર, મુકરર સત્તાધિકારીને અપીલ કરી શકશે :			
		પરંતુ મુકરર સત્તાધિકારીને એવી ખાતરી થાય કે ફરિયાદી પૂરતા કારણસર સમયસર અપીલ દાખલ કરી શક્યો ન હતો, તો તે, ત્રીસ દિવસની મુદત પૂરા થયા પછી પણ અપીલ સ્વીકારી શકશે.			
(૩)	થી (૮)	XXX	XXX	XXX	
૧૧.	(૧)	ઠરાવેલી સમયમર્યાદાની અંદર નિર્ણય અંગેની જાણ ન થાય તેવી અથવા મુકરર સત્તાધિકારીના નિર્ણયથી નારાજ થયેલી હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિ, આવી મુદત પૂરી થયાના અથવા આવા નિર્ણય અંગેની જાણ થયાના ત્રીસ દિવસની અંદર રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને અપીલ કરી શકશે :			રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને અપીલ.
		પરંતુ સત્તામંડળને એવી ખાતરી થાય કે ફરિયાદી પૂરતા કારણસર સમયસર અપીલ દાખલ કરી શક્યો ન હતો, તો તે, ત્રીસ દિવસની મુદત પૂરા થયા પછી, પણ અપીલ સ્વીકારી શકશે.			
(૨)		XXX	XXX	XXX	

પુરવણી

ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા (રોજગાર નિયમન અને સેવાની શરતો) અધિનિયમ, ૨૦૧૯
(સન ૨૦૧૯ના ગુજરાતના ૪થા)માંથી ઉતારા.

દુકાન
અથવા
સંસ્થાઓનું
રજિસ્ટ્રેશન.

૬. (૧) આ અધિનિયમના આરંભની તારીખથી અથવા કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા તેના કામકાજનો આરંભ કરે તે તારીખથી સાઠ દિવસની મુદતની અંદર, દરેક દુકાન અને સંસ્થાના માલિકે, રજિસ્ટ્રેશન માટે ઠરાવેલા નમૂનામાં, ઠરાવવામાં આવે તેટલી ફી અને તેવા સ્વ-એકરાર તથા સ્વ-પ્રમાણિત દસ્તાવેજો સાથે, સંબંધિત ઇન્સ્પેક્ટરને રજિસ્ટ્રેશન માટે ઠરાવેલા નમૂનામાં અરજી રજૂ કરવી જોઈશે.

પરંતુ અહીં ઉપર જણાવેલી કોઈપણ બાબત, ગુજરાત દુકાન અને સંસ્થા અધિનિયમ, ૧૯૪૮ હેઠળ અગાઉથી માન્ય રજિસ્ટ્રેશન ધરાવતી દુકાન અને સંસ્થાને, તેના રજિસ્ટ્રેશનની મુદત પૂરી થાય નહિ, ત્યાં સુધી લાગુ પડશે નહિ.

(૨) દસ્તાવેજો અને ફી સાથેની અરજી મળ્યેથી, ઇન્સ્પેક્ટર-એ, ઠરાવવામાં આવે તેવી રીતે સંસ્થાના રજિસ્ટરમાં, દુકાન અથવા સંસ્થાની નોંધ કરવી જોઈશે અને ઠરાવેલા નમૂનામાં, ઠરાવેલી સમયમર્યાદાની અંદર, માલિકને રજિસ્ટ્રેશન પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવું જોઈશે. ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા મંગાવવામાં આવે, ત્યારે રજિસ્ટ્રેશન પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું જોઈશે.

(૩) XXX XXX XXX

વિગતોમાંના
ફેરફારની
નોટિસ.

૯. કલમ ૬ હેઠળ રજૂ કરેલી અરજીમાંની વિગતો પૈકીની કોઈપણ વિગતમાં થયેલા કોઈ ફેરફારની જાણ, તેવો ફેરફાર થાય તે પછી, રાજ્ય સરકાર ઠરાવે તેટલી મુદતની અંદર, ઠરાવેલા નમૂનામાં, ઇન્સ્પેક્ટરને કરવાની દરેક માલિકની ફરજ રહેશે. ઇન્સ્પેક્ટર-એ, આવી નોટિસ અને અરજદારના સ્વ-એકરાર સાથે ઠરાવેલી ફી તથા ઠરાવવામાં આવે તેવા સ્વ-પ્રમાણિત દસ્તાવેજો મળ્યેથી, તેવી નોટિસ અનુસાર સંસ્થાના રજિસ્ટરમાં ફેરફાર કરવો જોઈશે અને નવું રજિસ્ટ્રેશન પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવું જોઈશે.

દુકાન અથવા
સંસ્થાઓની
બિન-નોંધણી
માટે શિક્ષા.

૨૮. જે કોઈ વ્યક્તિ, નોંધણી કરાવ્યા સિવાય કોઈ સંસ્થા ચલાવવામાં કલમ ૬ અથવા તે હેઠળ ઘડેલા નિયમોની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરે તેને, નોંધણી ફી સહિત દસ હજાર રૂપિયાનો દંડ થશે.

પરંતુ, નોંધણી ફી સાથે દંડની વસૂલાત થયેથી, સંસ્થા નોંધાયેલ હોવાનું ગણાશે અને ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા નોંધણીનું પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવામાં આવશે.

સન ૧૯૪૮નો
મુંબઈનો ૭૯મો.

૩૫. (૧) આ અધિનિયમમાં ગમે તે મજદૂર હોય તેમ છતાં, કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા,- (દુકાન અથવા સંસ્થા)
- (ક) (૧) મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન વિસ્તારમાં, અથવા ખોલવાના અને બંધ કરવાના કલાકો.
- (૨) રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ પર, અથવા
- (૩) રેલવે પ્લેટફોર્મ પર, અથવા
- (૪) રાજ્યના સડકમાર્ગો પરની બસ સ્ટેશનની જગ્યા ખાતે, અથવા
- (૫) હોસ્પિટલની જગ્યામાં, અથવા
- (૬) પેટ્રોલ પમ્પ પર,
- આવેલી હોય તો, અઠવાડિયાના કોઈપણ દિવસે ૨૪ કલાક ખુલ્લી રાખી શકાશે:

પરંતુ કામદારને, આ અધિનિયમની કલમો ૧૨, ૧૪, ૧૬ અને ૧૮-ની જોગવાઈઓ અનુસાર કામ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈશે.

(ખ) મ્યુનિસિપાલિટી (નગરપાલિકા) વિસ્તારમાં અથવા રાજ્ય ધોરીમાર્ગ પર (આવેલી કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા), રાત્રિના ૨:૦૦ થી સવારના ૬:૦૦ વાગ્યા સિવાય ખુલ્લી રાખી શકાશે. (સવારના ૬.૦૦ વાગ્યાથી વહેલી ખોલવી જોઈશે નહિ અને રાત્રિના ૨.૦૦ વાગ્યાથી મોડી બંધ કરવી જોઈશે નહિ.)

પરંતુ કામદારને, આ અધિનિયમની કલમો ૧૨, ૧૪, ૧૬ અને ૧૮-ની જોગવાઈઓ અનુસાર કામ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈશે.

(ગ) ઉપરના ખંડો (ક) અને (ખ)-માં જણાવેલા વિસ્તારો સિવાયના બીજા કોઈ વિસ્તારમાં અથવા જિલ્લામાં અથવા અંદરના રસ્તે (આવેલી કોઈ દુકાન અથવા સંસ્થા), રાત્રિના ૧૧:૦૦ થી સવારના ૬:૦૦ વાગ્યા સિવાય ખુલ્લી રાખી શકાશે. (સવારના ૬.૦૦ વાગ્યાથી વહેલી ખોલવી જોઈશે નહિ અને રાત્રિના ૧૧.૦૦ વાગ્યાથી મોડી બંધ કરવી જોઈશે નહિ.)

પરંતુ કામદારને, આ અધિનિયમની કલમો ૧૨, ૧૪, ૧૬ અને ૧૮-ની જોગવાઈઓ અનુસાર કામ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈશે.

(૨) XXX XXX XXX

ગુજરાત વિધાનસભા સચિવાલય

[સન ૨૦૨૬નું ગુજરાત વિધેયક ક્રમાંક: ૨૭.]

છઝ ઓફ લિવિંગ એન્ડ ડુઇંગ બિઝનેસ (જીવન જીવવાની અને વેપાર-ધંધા કરવાની સરળતા) માટે વિશ્વાસ આધારિત શાસન વધુ સુદૃઢ કરવા માટે અમુક અધિનિયમનોમાં સુધારા કરવા બાબત વિધેયક.

[ડૉ. જયરામભાઇ ગામીત,
રાજ્યકક્ષાના ઉદ્યોગ મંત્રીશ્રી.]

(સન ૨૦૨૬ના સપ્ટેમ્બર મહિનાની ૩જી તારીખે ગુજરાત સરકારી રાજપત્રમાં પ્રસિદ્ધ કર્યા મુજબ)

ચેતન પંડ્યા,
સચિવ,
ગુજરાત વિધાનસભા.